

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2024
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1.α

Ο αρθρογράφος στην τελευταία παράγραφο του κειμένου καταλήγει σε δύο συμπεράσματα:

- κανένα βιβλίο δεν μπορεί να προσφέρει τις απαντήσεις και τις λύσεις στα προβλήματα της ζωής του ανθρώπου, όπως θα το έκαναν οι εμπειρίες της ίδιας της ζωής του,
- το βιβλίο, όμως, μπορεί να καθοδηγήσει τη σκέψη του ανθρώπου και να τον βοηθήσει να λάβει ορθές αποφάσεις στη ζωή του.

A1.β

Επίκληση στο συναίσθημα → «Φυσικά όμως ... να πορευόμαστε» (5η§):

μέσα πειθούς:

- μεταφορά → «το διάβασμα όσο χρήσιμο και ωφέλιμο και αν είναι ... θαυματουργό φάρμακο ικανό να θεραπεύσει»
- συγκινησιακά φορτισμένη έκφραση → «το βιβλίο κατέχει σίγουρα τη θέση ενός φλογερού φάρου»
- χρήση επιθέτου → «θαυματουργό φάρμακο»

2^η δραστηριότητα

A2.α

Δομή → «Ένα άλλο αδιαμφισβήτητο αποτέλεσμα ... ατομικής λογικής» (2η§):

Θεματική πρόταση: «Ένα άλλο ... του τομέα.»

Σχόλια - λεπτομέρειες: «Ταυτόχρονα ... λογικής.»

Κατακλείδα: Δεν υπάρχει.

A2.β

Συνώνυμα:

- Άποψη = γνώμη, οπτική, πλευρά
- Ενισχύεται = αυξάνεται, αναπτύσσεται, τονώνεται
- Συνειδητοποιήσει = αντιληφθεί, καταλάβει

3^η δραστηριότητα

A3.

Είδος κειμένου: ομιλία στο πλαίσιο σχολικής ημερίδας για τη φιλαναγνωσία

(Προσφώνηση: Αξιότιμοι καθηγητές, Αγαπητοί συμμαθητές

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας)

Γλώσσα: επίσημη με στοιχεία προφορικότητας

Ρηματικό πρόσωπο: α' και β' ρηματικό πρόσωπο για αμεσότητα, γ' πρόσωπο για αντικειμενικότητα

ZΗΤΟΥΜΕΝΟ: Αξία του βιβλίου για τον άνθρωπο

- Προσφέρει πλήθος γνώσεων, που αφορούν όλους τους τομείς της ζωής (τέχνη, επιστήμη, οικονομία), με αποτέλεσμα να πλουτίζει την εμπειρία του ανθρώπου και να διευρύνει το πνεύμα του.
- Καλλιεργεί τις νοητικές ικανότητες του αναγνώστη (δραστηριοποιεί τη σκέψη, ακονίζει την κρίση, αναπτύσσει τη φαντασία, τη μνήμη).
- Συντελεί στην ανάπτυξη της γλώσσας και της έκφρασης, καλλιεργώντας το γλωσσικό αισθητήριο του αναγνώστη.
- Ιδιαίτερα το λογοτεχνικό βιβλίο, συμβάλλει στην αισθητική καλλιέργεια του ατόμου, στον εξευγενισμό της ψυχής του και στη διάπλαση του ήθους του – προσφέρει αισθητική απόλαυση και συγκινήσεις.
- Αποτελεί μέσο ψυχαγωγίας, που συμβάλλει στη γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.
- Μεταφέρει την πείρα του παρελθόντος στο παρόν, παρέχοντας πληροφορίες για επιτεύγματα των προγενεστέρων, διδάγματα, παραδείγματα και πρότυπα ζωής. Γι' αυτό έχει χαρακτηριστεί ως «η μνήμη της ανθρωπότητας».
- Συντελεί στη διάδοση της επιστημονικής γνώσης, με αποτέλεσμα να προωθεί σημαντικά την επιστημονική έρευνα και κατ' επέκταση, την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας.
- Καθορίζει συχνά τις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, αφυπνίζοντας τους αναγνώστες ώστε να αναθεωρούν τον τρόπο και τη στάση ζωής τους, να διεκδικούν τα δικαιώματά τους, να αγωνίζονται για έναν καλύτερο κόσμο.

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1.

Χώρος στον οποίο διαδραματίζεται η ιστορία:

Η ιστορία διαδραματίζεται σε ένα απομακρυσμένο από την πολιτεία χωριό, όπου δεν υπάρχουν βιβλιοπωλεία.

Τα πρόσωπα που δρουν στην ιστορία:

Τα βασικά πρόσωπα είναι ένα νεαρό αγόρι που εργάζεται ως παραπαιδί και ένας ηλικιωμένος χωρικός που πηγαίνει στην πολιτεία για να πουλήσει καλαμπόκι.

Το γεγονός που συνδέει τα πρόσωπα:

Το γεγονός που συνδέει τα πρόσωπα είναι η επιθυμία του παιδιού να αποκτήσει ένα βιβλίο. Ο ηλικιωμένος χωρικός ικανοποιεί αυτή την παιδική επιθυμία για μάθηση φέρνοντάς του την «Ιστορία του Σεβάχ του Θαλασσινού».

2^η δραστηριότητα

B2.α

Αφηγηματικοί τρόποι

- Αφήγηση: «Έβαλε ο παππούς τα μεταλλίκια στην απαλάμη του, τα πασπάτευσε με το δάχτυλο, αναποδογύρισε ένα, για να δει τι έχει από κάτω...έστρωσε με το δάχτυλο τα μουστάκια του...και μου τα δωσε πίσω»
- Διάλογος: «Παρ τα», του λέει. «Αν τα χαρτιά λένε καλά παραμύθια...μου τα λες και μένα και ξεχρεώνουμε. Αν, πάλι δεν λένε, θα σου πάρω ένα αυτί. Ε;...» ... «Άιντε, άιντε... Σύχασε...», είπε. «Δεν σου παίρνω αυτί, σου παίρνω ένα μεταλλίκι. Σύμφωνοι;»

B2.β

Σχήματα λόγου:

- «το παιδί έπεσε πάνω στο βιβλίο με τα μούτρα» → μεταφορά
- «ήταν σαν μικρό σπιτάκι» → παρομοίωση
- «Και το διάβαζε, το διάβαζε ολόκληρο το χειμώνα» → επανάληψη

3^η δραστηριότητα

B3.

Η μεγάλη αγάπη του ήρωα του αποσπάσματος για το βιβλίο:

Το παιδί, ήρωας του βιβλίου, ζει σε ένα χωριό και εργάζεται ως παραπαιδί, χωρίς πρόσβαση σε βιβλιοπωλεία. Ωστόσο, επινοεί τρόπους να αποκτήσει βιβλία, ζητώντας βοήθεια από έναν ηλικιωμένο χωρικό. Αυτή η σκηνή τονίζει τόσο την επινοητικότητα όσο και την επιμονή του παιδιού απέναντι στις δυσκολίες και τις στέρσεις. Νιώθει έντονη την επιθυμία και λαχτάρα να αποκτήσει ένα βιβλίο, καθώς αυτό αποτελεί ένα μέσο που του προσφέρει την αλήθεια, όποτε το ίδιο το παιδί το επιθυμεί («Θα πιανε φιλία με τα βιβλία. Θα γύρευε να μάθει και από κει, αυτά που του κρύβαν οι μεγάλοι πίσω απ τα παραμύθια που λέγανε αυτοί οι μικροί χάρτινοι «παπιούδες» που κάθονται στα γόνατά σου και σου λένε τις ιστορίες τους χωρίς καμώματα και παρακάλια»).

Η στάση των νέων της εποχής μας απέναντι στο βιβλίο:

Η αξία του βιβλίου ως μέσου μάθησης και βαθύτερης καλλιέργειας δεν φαίνεται δυστυχώς να γίνεται αντιληπτή από το ευρύ κοινό και ειδικά τους νέους, με συνέπεια το αναγνωστικό ενδιαφέρον να είναι περιορισμένο. Η στάση των νέων απέναντι στο βιβλίο σήμερα είναι σύνθετη και ποικίλη. Από τη μία πλευρά, αρκετοί νέοι δείχνουν αδιαφορία προς το παραδοσιακό βιβλίο, επηρεασμένοι από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τις γρήγορες πληροφορίες και τη συνεχή χρήση της οθόνης. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει και μια ουσιαστική μερίδα νέων που αναζητούν στα βιβλία γνώση, αυτοβελτίωση, ψυχαγωγία ή και απαντήσεις σε υπαρξιακά ερωτήματα. Η άνοδος των «e-books» και των ηχητικών βιβλίων δείχνει πως, παρόλο που αλλάζει ο τρόπος, η ανάγκη για επαφή με το περιεχόμενο του βιβλίου παραμένει. Συνολικά, η σχέση αυτή εξαρτάται από τα ερεθίσματα, την παιδεία και τον προσωπικό προβληματισμό κάθε νέου.

Επιμέλεια

Καρή Γιώτα